

Jeź – baśń poetycka Katarzyny Kotowskiej jako inspiracja do zajęć profilaktyczno – wychowawczych.

Szkoła jest jedną z instytucji poza rodziną i kościołem, która zajmuje się wychowywaniem młodego pokolenia.

W swej działalności dydaktyczno – wychowawczej, kształtując intelekt dziecka przez wprowadzanie go w arkania wielu nauk szczegółowych, nie powinna pominąć inspirowania tego, co najistotniejsze: **rozwoju samego człowieczeństwa**. nie każdy musi być matematykiem, biologiem, inżynierem czy lekarzem, ale każdy dla dobra swojego i innych – musi być **CZŁOWIEKIEM**.

MŁODY CZŁOWIEK WYMAGA NIE TYLKO WIELOLETNIEGO NAUCZANIA, ALE PRZEDE WSZYSTKIM WYCHOWANIA.

Na pytanie, czym jest wychowanie, uzyskalibyśmy pewnie tyle różnych odpowiedzi, ilu osobom byśmy je postawili. Sprecyzujmy więc:

Ustawa zasadnicza, czyli Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, w sposób pośredni lub bezpośredni porusza temat wychowania. Już w preambule znajdujemy odniesienia do sfery wartości i systemów światopoglądowych, które ściśle wiążą się z procesem wychowania: **wszystkich, którzy dla dobra Trzeciej Rzeczypospolitej tę Konstytucję będą stosowali, wzywamy, aby czynili to, dbając o zachowanie przyrodzonej godności człowieka, jego prawa do wolności i obowiązku solidarności z innymi, a poszanowanie tych zasad mieli za niewzruszoną podstawę Rzeczypospolitej Polskiej.**

Art. 30: Przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności i praw człowieka i obywatela. Jest ona nienaruszalna, a jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem władz publicznych.

Art. 31 pkt. 1: Wolność człowieka podlega ochronie prawnej.

Jak z tego wynika, każdy jest zobowiązany szanować wolność i prawa innych, nikogo nie wolno zmuszać do czynienia tego, czego mu prawo nie nakazuje – to nic innego jak wskazówki ku jakim wartościom ma zdążyć wychowanie.

Słownik psychologii (N. Sillamy) wychowanie definiuje następująco:

Wychowanie: proces rozwijania zalet moralnych, intelektualnych, artystycznych i fizycznych, które dziecko ma w stanie potencjalnym. Wychowanie nie ma na celu zmienienia natury ucznia, ale wspomaganie jego rozwoju w harmonii z otoczeniem. Wymaga znajomości potrzeb dziecka, praw jego rozwoju fizycznego i psychicznego; zależy również od wyobrażenia jakie ma się o człowieku.(...)

Jak z tego wynika, wychowawca powinien wspierać pewne naturalne procesy rozwojowe, jak też kształtować myślenie i postawy dziecka w zgodzie z pewnymi założeniami filozoficznymi przyjętymi w naszej kulturze.

W szkole wychowawcy i nauczyciele zaczynają **wspierać ucznia i kształtować** go w najlepszym przypadku od 6 – 7 roku życia. Muszą więc wziąć pod uwagę doświadczenia z przeszłości i przyszłe zagrożenia, czyli korygowanie i zapobieganie - profilaktyka.

Działania profilaktyczne, które prowadzi się na terenie szkoły nie są przeznaczone jedynie dla „najgorszych”. Są skierowane dla do wszystkich – tzw. profilaktyka I – go rzędu, a dopiero mocniejsze środki kieruje się do tych, którzy mają kłopoty (np. alkohol, narkotyki, itd.) – profilaktyka II – rzędu w odpowiednich ośrodkach.

Pozycję, którą wybrałam i którą polecam wszystkim wychowawcom i rodzicom jest *Jeź* Katarzyny Kotowskiej.

Jest to baśń o adoptowanym chłopczyku. Autorka napisała ją specjalnie dla swojego adoptowanego syna Piotrusia. Piotruś jest tytułowym jeżem, „kolczastym dzieckiem”, które w swoim krótkim czteroletnim życiu doznało wielu krzywd, a te zaowocowały kolcami. Dopiero miłość adopcyjnych rodziców zapoczątkowała powolny proces wypadania kolców. Tę piękną poetycką metaforę możemy bardzo łatwo przenieść na grunt szkolny, ponieważ coraz częściej spotykamy się z „kolczastymi” dziećmi. Czasami bardzo trudno jest dociec przyczyn powstawania „kolców”, ale niezmiernie ważne jest, by dziecko w procesie wychowania nauczyło się, że może spowodować wyrastanie „kolców” u drugiego człowieka, jak również samo stać się „kolczaste” za sprawą innych.

W oparciu o własne doświadczenia mogę stwierdzić, że zajęcia prowadzone w oparciu o *Jeża* są bardzo dobrze odbierane przez uczniów.

Książkę polecam jako obowiązkowe wyposażenie biblioteczki każdego wychowawcy, zawiera bowiem to wszystko, o czym pisałam wcześniej: wspiera, kształtuje, pozwala na korygowanie i profilaktykę w procesie wychowania.

Elżbieta Krawczyk
pedagog szkolny
Szk. Podst. nr32
Chorzów